Азәрбајҹан мүәллими
14 АПРЕЛ 1960-чы ИЛ.
Сәһ. 2.

СОВЕТ АЗӘРБАЈЧАНЫНЫН 40 ИЛЛИЈИ ГАРШЫСЫНДА

НАХЧЫВАНЫ КӘЗӘРКӘН

ВАГЗАЛДАН шәһәрә догру көзәл бир јол узаныр. Автобуслар, такси машынлар бир-биринин далынча сүр'әтлә өтүб кедир. Јол боју кәрпич заводу, мебел фабрики көрүнүр. Гаршыда исә кенишлији вә бөјүклүјү илә нәзәри чәлб едән көзәл бир шәһәр чанланыр. Бура Нахчывандыр.

Каш Чәлил Мәммәдгулузадә саг олајды, догма Нахчываны бу күн көрәјди, јәгин ки, гәлби даға дөнәрди. Догрудан да, аз бир мүддәт әрзиндә Нахчыван республикамызын көзәл вә јарашыглы шәһәрләриндән биринә чеврилмишдир. Һансы тәрәфә бахырсан, јенилик—уча биналар, јашыл бағлар, јарашыглы мејданчалар көрүнүр.

Пушкин адына күчә Нахчыванда тәзә күчәләрдән биридир. Нечә дә көзәлдир! Үчмәртәбәли, јени биналар күчәјә хүсуси јарашыг верир. Бирдән гаршымызда даһа бөјүк бир бина көрүнүр. Бура тохучулуг фабрикидир. Совет һакимијјәти илләриндә јаранмыш бу фабрикдә чалышанларын чоху кәнчләрдир. 2 нөмрәли орта мәктәбдәки дәрзилик дәрнәјиндән фабрикә ишләмәк үчүн чохлу кәнч кәлир. Бу күчәнин сонунда ачыг бир саһә вардыр. Бурада бөјүк стадион салыныр. Демәк олар ки, ишләрин чоху гуртармышдыр. Стадионун јај ајларында ачылмасы нәзәрдә тутулмушдур.

Һ. Чавид адына күчәнин сонунда Күр-Араз иншаатчылары үчүн тикилән биналардан ибарәт кичик вә көзәл бир гәсәбә вардыр. Шәһәрин күчәләрини кәзәркән о гәдәр јенилијә раст кәлмәк олур ки, инсан һејран галмаја билмир. Н. Нариманов адына хәстәхана, әт комбинаты, кәнд тәсәррүфаты техникуму, республика санитар-епидемиоложи стансијасы, мусиги мәктәби, 3 нөмрәли техники мәктәб вә башга бу кими мүәссисәләр шәһәрин нечә инкишаф едиб јүксәлдијини ачыг-ајдын көстәрир.

Бирдән гаршымызда тәзәчә тикилиб гуртармыш үчмәртәбәли, гәһвәји рәнкли уча бир бина чанланыр. М. С. Ордубади адына китабхана бураја көчмүшдүр вә бу күнләрдә кениш охучу күтләсинә хидмәт едәчәкдир.

В. И. Ленин адына баг нә гәдәр көзәлдир! Багда хијабанлар, һовузлар, шәрәф лөвһәләри, гәләналты, мәдәнијјәт еви вардыр. Мәдәнијјәт евиндә Нахчыван Дөвләт Драм Театрынын тамашалары көстәрилир. Кәнч драматург Ә. Јусифлинин «Вичдан әзабы», театрын режиссору Ибраһим Һәмзәјев тәрәфиндән Ч. Әмировун јени адлы повести әсасында сәһнәләшдирилмиш «Саһиә әмәлијјаты» әсәрләринин тамашасы мүвәффәгијјәтлә кечир.

ЈАРАШЫГЛЫ вә көзәл бир бинадан нәгмә сәси учалыр. Бура Нахчыван Мәркәзи пионерләр евидир. Һәр күн онларла мәктәбли пионерләр евинә кәлир, мүхтәлиф дәрнәкләрдә иштирак едир. Пионерләр евинин гаршы тәрәфиндә ушаг багчасы вардыр. Паркет дөшәнмиш кениш отаглар нечә дә тәмиз вә сәлигәлидир. Бир дәстә ушаг ојунчагларла әјләнир. Бу заман сыраја дүзүлмүш балачалар гапыја јахынлашырлар. Тәрбијәчи Нары Новрузова көзәл тотуг бир гызын әлиндән тутуб ичәри кечир.

— Сизин багчада нә гәдәр ушаг вар?—дејә ондан сорушуруг.

— 75 нәфәр. Инди ушагларын јемәк вахтыдыр.

Багчанын јемәкханасында бөјүк бир чанланма јараныр. Ушаглар дадлы хөрәкләри јемәјә башлајырлар.

Нахчыванда маариф саһәсиндә нә гәдәр бөјүк јүксәлиш вә инкишаф олмушдур. Ингилабдан әввәл бурада чәми ики мәктәб вар иди. Инди исә бу мәктәбләрин сајы чохалмышдыр. Һазырда тәкчә Нахчыванын өзүндә 10 мәктәб фәалијјәт көстәрир. Бунларын 4-ү орта, 3-ү исә једдииллик мәктәбдир. Бу мәктәбләр кениш, ишыглы биналарда јерләшир.

1 нөмрәли мәктәбдә тә'лимин һәјатла әлагәси мәсәләсинә чидди фикир верилир. Бурада дүлкәрлик, чилинкәрлик е'малатханалары вардыр. 3 нөмрәли бејнәлмиләл мәктәбдә исә ушагларын көрдүкләри ишләрә нәзәр салдыгча, үрәјимиз фәрәһдән дага дөнду. Мәктәбин һәјәтиндә ушаглар су идманы илә мәшгул олмаг үчүн бөјүк һовуз тикиб баша чатдырмышлар. Онларын әли илә тикилмиш әлавә бир отаг да нәзәри чәлб едир. Ушаглар мәктәб бинасына әлавә едилмиш бир ејван да дүзәлтмишләр. Бурада автомобили өјрәнмәк үчүн хүсуси бир е'малатхана вардыр.

Нахчыванда ингилабдан әввәл савадлы адамлар чәтин тапыларды, тәк-түк мүәллим варды ки, онлары да бармагла көстәрәрдиләр. Инди исә 300 нәфәр мүәллим балаларымыза дәрс дејир. Онларын 101 нәфәри али, 122 нәфәри исә гуртармамыш али тәһсиллидир. Севиндиричи бир чәһәти хүсуси илә гејд етмәк истәјирик ки, бу мүәллимләрин 191 нәфәри гадынлардан ибарәтдир.

СОВЕТ һакимијјәти илләриндә шәһәрдә ушаг идман мәктәби, кәнч техникләр стансијасы, ушаг мәдәнијјәт паркы, мүәллимләр еви вә с. јарадылмышдыр. 400 нәфәрдән чох шакирди әһатә едән фәһлә кәнчләр мәктәби вардыр.

Нахчыван күндән-күнә јүксәлиб чичәкләнир. Шәһәрдә јени тикинти ишләри апарылыр. Икимәртәбәли, јарашыглы бир меһманхана јени јүксәк тәләбаты өдәмәдијиндән, јениси тикилир. Бу меһманхананын нөмрәләриндә гонаглар үчүн һәр чүр шәраит јарадылачагдыр. Онун јанында исә 3 мәртәбәли, 18 мәнзилли јени јашајыш бинасы учалыр. Үмумијјәтлә, Нахчыванда јени јашајыш биналарынын тикинтиси сүр'әтлә апарылыр. Бунлар һаггында кичик бир мәгаләдә кениш данышмаг чәтиндир.

Нахчыванын мәркәзи күчәләриндән бириндә бөјүк бир тикинти нәзәри хүсуси илә чәлб едир. Бу, јени театр бинасыдыр. Ишләр чох сүр'әтлә апарылыр, артыг бинанын үсту өртүлмүшдүр. Тикинтијә јахынлашдыгда кәнч вә күмраһ бир адам бизи гаршылады. О, мүһәндис Мәммәд Һүсејнов иди, театры көстәрәрәк мә'лумат вермәјә башлады:

— Бу тикинтини 1961-чи илин нојабр ајында тәһвил вермәк нијјәтиндәјик. Театрда 600 адамлыг јер вардыр. Театрын фојеси, ложалары, амфитеатрлары, фырланан сәһнәси олачагдыр. Тикинтијә 6 милјон јарым пул вәсаити бурахылмышдыр. Кәлән ил һөкмән Нахчыванда олун, о заман бурада тамашаја бахарсыныз.

Биз М. Һүсејнова тәшәккүрүмүзү билдирдик, лакин бу әзәмәтли тикинтидән ајрылмаг истәмирдик. Гәлбимиздә хош вә фәрәһли бир һисс варды. Башга бир тәрәфдә исә тәзә тикилинин илк тәмәл дашлары гојулурду. Бурада интернат-мәктәб олачагдыр. Мәктәбин 4 бинадан ибарәт олмасы нәзәрдә тутулмушдур. Бунлардан бири интернатда ишләјәнләр үчүн вә 8 мәнзилдән ибарәт јашајыш бинасы, дикәри синифләрин јерләшәчәји јашајыш бинасыдыр. О бириләри исә шакирдләрин јашамасы вә е'малатханаларын фәалијјәт көстәрмәси үчүн лазым олачаг биналардан ибарәтдир. Беләликлә, бу интернат-мәктәбдә 300 нәфәр шакирд галыб, тә'лим вә тәрбијә алачагдыр. Илк тәмәл дашларынын тәзәчә гојулмасына бахмајараг, бу тикинти тезликлә—1961-чи илдә баша чатдырылачагдыр. Интернат-мәктәбин тикинтиси үчүн дөвләт тәрәфиндән 7 милјон јарым манат вәсаит бурахылмышдыр.

Нахчываны кәзәркән, бу бөјүк гуручулуг ишләрини көрдүкчә, инсанын үрәји ифтихар һисси илә долур. Бәли, мухтар республиканын пајтахты бир јердә дајанмыр, јени-јени мүвәффәгијјәтләр газаныр, инкишаф едир, јүксәлир вә даһа да чичәкләнир.

Тофиг МАҺМУД.
(хүсуси мухбиримиз).